

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **K. F.** ,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 25 lutego 2025 r.,
wniosku SSN Michała Laskowskiego o wyłączenie SSN Małgorzaty Bednarek
od udziału w rozpoznaniu sprawy III KO 143/24,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Małgorzatę Bednarek
od udziału w rozpoznaniu sprawy III KO 143/24.**

UZASADNIENIE

Obrońca skazanego K. F. złożył pismo, które zostało potraktowane jako sygnalizacja potrzeby wznowienia z urzędu, w trybie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 18 maja 2023 r., IV Ka 60/22, zmieniającym wyrok Sądu Rejonowego w Wadowicach z dnia 16 kwietnia 2020 r., II K 239/17, jak również wznowienia, w tym samym trybie, postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego o oddaleniu kasacji obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadnej z dnia 15 grudnia 2023 r., III KK 532/23.

Postanowienie to zostało wydane przez Sąd Najwyższy w składzie jednoosobowym, w osobie SSN Antoniego Bojańczyka.

Po przekazaniu sprawy według właściwości do Sądu Najwyższego (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 29 sierpnia 2024 r., II AKO 97/24), sprawa została przydzielona do rozpoznania SSN Michałowi Laskowskiemu.

Zarządzeniem Prezesa SN kierującego pracami Izby Karnej z dnia 4 grudnia 2024 r. wyznaczono do rozpoznania tej sprawy następujący skład trzyosobowy: SSN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca), SSN Małgorzata Bednarek, SSN Jacek Błaszczuk.

Pismem z dnia 14 lutego 2025 r. SSN Michał Laskowski, jako sprawozdawca w tej sprawie, złożył wniosek o wyłączenie od udziału w jej rozpoznaniu SSN Małgorzaty Bednarek. We wniosku podniesiono przede wszystkim dwie okoliczności. Po pierwsze wskazano, że SSN Małgorzata Bednarek uzyskała status sędziego Sądu Najwyższego w identycznej procedurze jak Sędzia, który orzekał w postępowaniu kasacyjnym, i którego sposób powołania stał się obecnie przyczyną sygnalizacji konieczności wznowienia postępowania kasacyjnego z urzędu z powodu zaistnienia w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Dlatego też ocena zasadności sygnalizacji obrońcy oparta jest w decydującej części na okolicznościach, które dotyczą w równym stopniu SSN Małgorzaty Bednarek. Po drugie, we wniosku o wyłączenie zwrócono uwagę na konieczność zagwarantowania skazanemu prawa do sądu w rozumieniu konstytucyjnym i konwencyjnym, z powołaniem się na stosowne orzecznictwo.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie i doprowadził do wyłączenia sędziego Sądu Najwyższego Małgorzaty Bednarek od udziału w rozpoznaniu sprawy III KO 143/24.

Trafna jest argumentacja wniosku, że okoliczności podniesione w piśmie sygnalizującym potrzebę wznowienia postępowania kasacyjnego z urzędu, dotyczące niezawisłości sędziego i niezależności sądu, powiązane ze sposobem powołania sędziów na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o

Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3; dalej: ustawa nowelizująca KRS), w tożsamym stopniu odnoszą się zarówno do SSN Antoniego Bojańczyka, z udziałem którego Sąd Najwyższy oddalił kasację obrońcy skazanego, jak również sędziego, który ma rozpoznać sprawę zainicjowaną sygnalizacją obrońcy, czyli SSN Małgorzaty Bednarek. W takim układzie procesowym zachodzi identyczność sytuacji prawnej sędziego, którego dotyczy okoliczność wskazana jako podstawa wznowienia postępowania z urzędu, jak i sędziego, który miałby rozstrzygać o potrzebie wznowienia tego postępowania.

Ma racje Autor wniosku, że taka sytuacja powoduje ziszczenie się przesłanki z art. 41 § 1 k.p.k. Rozpoznanie sprawy wznowieniowej K. F. przez Sąd Najwyższy w składzie z udziałem SSN Małgorzaty Bednarek mogłoby wzbudzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tego sędziego u postronnego obserwatora, skoro ww. sędzia miałaby rozstrzygać o zasadności sygnalizacji potrzeby wznowienia postępowania z urzędu, której podstawy odnoszą się do niej w takim samym stopniu, jak do sędziego, którego ta sygnalizacja bezpośrednio dotyczy. Konieczność wyłączenia od orzekania SSN Małgorzaty Bednarek nie ulega wątpliwości i wynika w sposób oczywisty z istoty gwarancji bezstronnego orzekania przez sąd i sedna zakazu *nemo iudex in causa sua* (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 27 lipca 2021 r., II KO 36/21; 17 marca 2022 r., II KO 12/22; 22 marca 2022 r., I KO 22/22; 29 marca 2022 r., II KO 27/22; 21 kwietnia 2022 r., II KO 15/22; 9 czerwca 2022 r., II KO 53/22).

Ponadto, co znajduje oparcie w orzecznictwie, wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. winno nastąpić także wówczas, gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności na skutek uznania, że taki skład orzekający nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą, czyli sądu należycie obsadzonego w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21; z dnia 29 maja 2024 r., II KK 320/22). Okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego Sądu Najwyższego przez SSN Małgorzatę Bednarek w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. prowadziłyby, gdyby sędzia ta

zasiadała w składzie rozstrzygającym sprawę III KO 143/24, do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ale także do przyjęcia, że sąd z jej udziałem będzie sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taka konkluzja wynika zarówno z dotychczasowego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, jak i Sądu Najwyższego (zob. w tym przedmiocie przede wszystkim: uchwała trzech Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA-I-4110-1/20 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7); uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22); wyrok ETPCz z dnia 22 lipca 2021 r., *Reczkowicz p. Polsce*, skarga 43447/19; wyrok ETPCz z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek p. Polsce*, skargi nr 49868/19 i 57511/19, wyrok ETPCz z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa p. Polsce*, skarga nr 50849/21; post. także postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 17 września 2021 r., I KZ 29/21; z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21; z dnia 28 września 2022 r., IV KK 333/22; z dnia 27 lutego 2023 r., II KB 10/22).

Niezależnie od powyższego ma rację Autor wniosku, że w konkretnych okolicznościach tej sprawy zachodzą wręcz podstawy do uznania, iż zasiadanie w składzie orzekającym SSN Małgorzaty Bednarek stanowiłoby także „orzecanie we własnej sprawie” w rozumieniu art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[a.ł.]